

องค์ประกอบและแนวทางการทำประกันคุณภาพอย่างมีความสุขของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

THE FACTORS AND GUIDELINES OF CONDUCTING QUALITY ASSURANCE HAPPILY OF LECTURERS IN PRIVATE HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุบิน ยุระรัช
วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ
มหาวิทยาลัยศรีปทุม
E-mail : subin.yu@spu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ออกแบบโดยใช้การวิจัยแบบผสม มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ข้อ คือ (1) เพื่อสังเคราะห์ข้อความที่บ่งชี้ความสุขในการทำประกันคุณภาพ (2) เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของความสุขในการทำประกันคุณภาพของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชน และ (3) เพื่อนำเสนอแนวทางการทำประกันคุณภาพอย่างมีความสุขให้กับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย (1) ประธานคณะผู้ประเมินคุณภาพภายในและภายนอก จำนวน 16 คน และ (2) อาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 477 คน เครื่องมือวิจัยมี 3 ฉบับ ได้แก่ (1) แบบบันทึก (2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก และ (3) แบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การสังเคราะห์ข้อความ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ระยะที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบ ใช้สถิติเชิงบรรยาย และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองด้วยโปรแกรมลิสเรล เวอร์ชัน 8.80 และระยะที่ 3 การนำเสนอแนวทาง ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า (1) ข้อความที่บ่งชี้ความสุขในการทำประกันคุณภาพ มีจำนวน 135 ข้อความ จัดกลุ่มได้จำนวน 5 องค์ประกอบ รวม 14 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 ด้านสถาบัน มี 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 2 ด้านผู้บริหาร มี 2 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 3 ด้านทีมงานประกันคุณภาพ มี 3 ตัวบ่งชี้ องค์ประกอบที่ 4 ด้านอาจารย์ มี 4 ตัวบ่งชี้ และองค์ประกอบที่ 5 ด้านผู้ประเมิน มี 2 ตัวบ่งชี้ (2) โมเดลการวัดองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของความสุขในการทำประกันคุณภาพของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 44.80$, $df = 33$, $p=0.08$, $RMSEA = 0.02$, $GFI = 0.99$ และ $AGFI = 0.96$) และ (3) แนวทางการทำประกันคุณภาพอย่างมีความสุขสำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีจำนวน 5 แนวทาง และวิธีการปฏิบัติ จำนวน 19 ข้อ

คำสำคัญ : ความสุข การประกันคุณภาพ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน องค์ประกอบ แนวทาง

ABSTRACT

This research was conducted by using a mixed-methods research design. Its three main objectives were (1) to synthesize the items indicating the happiness of conducting quality assurance (QA) of lecturers in private higher education institutions (HEIs), (2) to analyze the factors of happiness of conducting quality assurance of lecturers in

the private HEIs, and (3) to propose the guidelines for conducting quality assurance happily for the private HEIs in Thailand. The research sample consisted of 16 chairmen of internal and external assessors at the higher education level, and 477 lecturers in the private HEIs. Three types of research instruments were employed: (1) a document synthesis note taking form, (2) an in-depth interview form, and (3) a questionnaire. The data collection and analysis were divided into three phases, namely, Phase 1: Item Synthesis, with application of content analysis; Phase 2: Factor Analysis, with application of descriptive statistics and second order confirmatory factor analysis using LISREL version 8.80; and Phase 3: Guidelines Proposal, with application of content analysis. The research findings were as follows: (1) 135 items indicating the happiness of conducting quality assurance were identified and they were grouped into five factors with 14 indicators, namely, Factor 1: The Institution Factor comprising three indicators; Factor 2: The Administrator Factor comprising two indicators; Factor 3: Quality Assurance Team Factor comprising three indicators; Factor 4: The Lecturers Factor comprising four indicators; Factor 5: The Assessor Factor comprising two indicators; (2) the second order confirmatory factor analysis model of the happiness of conducting QA of the lecturers in the private HEIs was found to be in accord with empirical data with the Chi-Square (χ^2) of 44.80, $df = 33$, $p = 0.083$, RMSEA = 0.027, GFI = 0.99, and AGFI = 0.96, and (3) the five guidelines for conducting QA happily for the private HEIs were proposed with 19 practical methods.

KEYWORDS : happiness, quality assurance, private higher education institution, factor, guideline

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การทำประกันคุณภาพของสถานศึกษาทุกแห่งและทุกระดับในประเทศไทย เป็นการ "บังคับทำ" เนื่องจากถูกกำหนดไว้ในหมวด 6 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) ในระดับอุดมศึกษา มีเอกสารเชิงนโยบายที่สถาบันอุดมศึกษาได้ยึดมาเป็นกรอบหรือแนวทางในการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพ ประกอบด้วย (1) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) (2) กรอบมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2549) (3) กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550) (4) แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2555) (5) กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

และ (6) กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หรือ Thailand Quality Framework for Higher Education (TQF: HEd) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

การทำประกันคุณภาพของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชน เป็นการทำเพื่อตอบสนองต่อนโยบายของประเทศ ไม่ได้เรียกว่าเป็น "ความสมัครใจ" แม้ว่าจะมีการส่งเสริมเรื่องการสร้าง "ค่านิยมคุณภาพ (Quality value)" หรือ "ห่วงโซ่คุณภาพ (Quality chain)" ตามแนวทางของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) (2556) หรือการสร้าง "วัฒนธรรมคุณภาพ (Quality culture)" ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกระดับ เพราะวัฒนธรรมให้ความสำคัญกับการใช้หัวใจในการทำงานมากกว่าสมอง การมีเอกสารจำนวนมากเพื่อรองรับการทำประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษา ทำให้การปฏิบัติงานต่างๆ ของอาจารย์มหาวิทยาลัยเอกชนเป็นการถูกบังคับให้ทำมากกว่าการสมัครใจทำ จึงนำมาสู่ปัญหาทางคุณธรรม ศีลธรรม และจรรยาบรรณของวิชาชีพอาจารย์ เช่น (1) การดัดแปลง

รายงานการประเมินตนเองจากคณะหรือจากสถาบันอื่น (2) การรายงานเอกสารและหลักฐานที่ไม่จริงเพื่อให้ได้คะแนน ประเมินที่สูงขึ้น (3) การสร้างเอกสารขึ้นมาใหม่เพื่อให้สอดคล้อง กับตัวบ่งชี้ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพภายในและภายนอก (4) การปกปิดข้อมูลความเสียหายของคณะหรือสถาบันเพื่อให้ผ่าน การประเมิน (5) การผลิตตำราหรือหนังสือที่มีแต่ปริมาณแต่ไม่มี คุณภาพ (6) การมีวารสารออนไลน์ที่ไม่ได้มาตรฐานสากล เป็นต้น (คมศร วงษ์รักษา, 2556)

ที่ผ่านมา แม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) (2553) หรือ สมศ. (2553) จะมีความพยายามที่จะจัด ประชุมเพื่อชี้แจงหลักการและเหตุผล ความสำคัญ และประโยชน์ของการทำประกันคุณภาพ แต่ก็ไม่ได้ส่งผลทำให้ อาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนบางส่วนมีทัศนคติที่ดีขึ้นต่อ การทำประกันคุณภาพ เพราะเห็นว่าเป็นการเพิ่มภาระมากกว่า ที่จะสร้างคุณค่าอย่างแท้จริง (คมศร วงษ์รักษา, 2556) การสังเคราะห์ผลการวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพในระดับ อุดมศึกษาในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2553-2557) (เช่น Kristensen, 2010; Bernhard, 2010; Teelken & Lomas, 2009; Martin, 2009; Chantarasombat, 2009; Bazargan, 2007; สุบิน ยุระรัช, 2553ก; สุบิน ยุระรัช, 2553ข; สมศ., 2552 เป็นต้น) ต่างก็มุ่งเน้น เฉพาะ "สิ่งที่ต้องทำ" หรือ "สิ่งที่ต้องเป็น" มากกว่าความรู้ลึกของ อาจารย์สถาบันอุดมศึกษาที่เป็นคนลงมือทำ

การทำประกันคุณภาพของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา เอกชนในประเทศไทย ควรเริ่มที่ "หัวใจ" ของคนทำ ไม่ใช่ "สมอง" จึงจะประสบความสำเร็จ ดังนั้น ความสุข (Happiness) ในการทำงานจึงเป็นเรื่องสำคัญ (Manion, 2003; Diener, 2000; Warr, 2007) หากอาจารย์ทุกคนทำประกันคุณภาพด้วยใจแล้ว ความสุขย่อมเกิดขึ้น และจะไม่มองว่า การประกันคุณภาพ คือ "การเพิ่มภาระ" ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและวิเคราะห์ องค์ประกอบของความสุขในการทำประกันคุณภาพ เพื่อสถาบัน อุดมศึกษาเอกชนจะได้มีแนวทางและแนวปฏิบัติในการบริหารงาน คุณภาพที่ก่อให้เกิดความสุขแก่อาจารย์มากยิ่งขึ้นด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ไม่ได้มุ่งประเมินความสุขในการทำ ประกันคุณภาพของอาจารย์ แต่เป็นการศึกษาและวิเคราะห์ เพื่อนำเสนอแนวทางให้กับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในการส่งเสริม และสนับสนุนอาจารย์ในการทำประกันคุณภาพอย่างมีความสุข โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 3 ข้อ คือ (1) เพื่อสังเคราะห์ ข้อความที่บ่งชี้ความสุขในการทำประกันคุณภาพ (2) เพื่อวิเคราะห์ องค์ประกอบของความสุขในการทำประกันคุณภาพของอาจารย์ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน และ (3) เพื่อนำเสนอแนวทางการทำ ประกันคุณภาพอย่างมีความสุขให้กับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

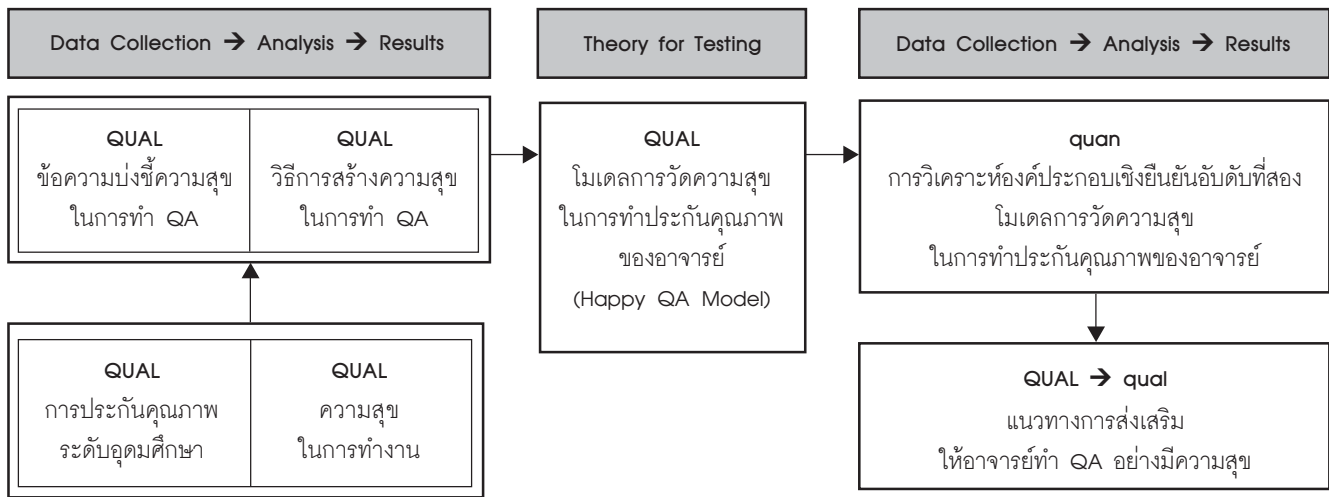
วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนของการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ ออกแบบโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสม (Mixed-Methods Research) โดยแบบแผนของการวิจัยที่นำมาใช้ คือ การวิจัยแบบผสมเชิงสำรวจ ประเภทโมเดลการพัฒนาสารบบ ที่เน้นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพมากกว่าเชิงปริมาณ (Exploratory Design: Taxonomy Development Model: QUAL emphasized) และเน้นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพก่อนนำผลไปวิเคราะห์ต่อในเชิง ปริมาณ (Creswell, 2005; Creswell & Plano Clark, 2007) โดยมีหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) คือ อาจารย์สถาบัน อุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ นอกจากเอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การเลือกผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการ เลือกแบบเจาะจง (Purposive selection) โดยเทคนิคกลุ่มรู้ชัด (Known group technique) เพื่อให้ได้รายชื่อผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informant) โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือก คือ (1) จะต้อง เคยมีประสบการณ์เป็นประธานผู้ประเมินคุณภาพภายในหรือ ภายนอก (2) อยู่ในบัญชีรายชื่อผู้ประเมินของ สกอ. และ สมศ. (3) ยินดีให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย และ (4) ครอบคลุมทุกสาขาวิชา สำหรับการวิจัยเรื่องนี้ ผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพมีจำนวน 16 คน

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2. การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

ประชากร คือ อาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนในประเทศไทย จำนวน 13,810 คน ที่มาจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 72 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัย จำนวน 40 แห่ง สถาบันจำนวน 9 แห่ง และวิทยาลัย จำนวน 23 แห่ง (ข้อมูล ณ วันที่ 3 มิถุนายน 2556; <http://www.cheqa.mua.go.th>)

กลุ่มตัวอย่าง คือ อาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 477 คน การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample size) ใช้เกณฑ์ตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ด้วยโปรแกรมลิสเรล เวอร์ชัน 8.80 ซึ่งกำหนดเกณฑ์ขั้นต่ำไว้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์จะต้องมีจำนวนอย่างน้อย 20 เท่าของจำนวนตัวแปรสังเกตได้ (Hair, Anderson & Tatham & Black, 1998; Stevens, 1996; Jöreskog & Sörbom, 1993; นงลักษณ์วิรัชชัย, 2542) การวิจัยเรื่องนี้ มีตัวแปรสังเกตได้ 14 ตัวแปร ดังนั้น เกณฑ์ขั้นต่ำของกลุ่มตัวอย่าง คือ จำนวน 280 คน แต่เพื่อป้องกันแบบสอบถามสูญหายหรือไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงเก็บเพิ่มอีก 1 เท่า คือ 560 คน โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) เพื่อให้ได้สัดส่วนที่เท่ากันในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทุกแห่ง โดยสรุป การวิจัยเรื่องนี้ได้แบบสอบถามกลับคืนจำนวน 477 คน คิดเป็นร้อยละ 85.18

เครื่องมือวิจัยและการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือวิจัยวิจัยมี 3 ฉบับ ได้แก่ (1) แบบบันทึกการสังเคราะห์เอกสาร (Document synthesis note) (2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview form) และ (3) แบบสอบถาม (Questionnaire)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยทั้ง 3 ฉบับ ใช้วิธีการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยวิธีการหาค่าดัชนีของความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) สำหรับแบบประเมินในแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 5 ระดับ ใช้วิธีการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงแบบความสอดคล้องภายใน (Internal consistency reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ผลการวิเคราะห์พบว่า IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.66-1.00 ส่วนแบบประเมินที่มีลักษณะเป็นมาตราประมาณค่า หลังจากที่ถูกผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 30 คน พบว่า ได้ค่า $\alpha = 0.95$

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลวิจัย 1 ปี แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การสังเคราะห์ข้อความที่บ่งชี้ความสุขในการทำประกันคุณภาพ ระยะที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของความสุขในการทำประกันคุณภาพของอาจารย์ และระยะที่ 3

การนำเสนอแนวทางและแนวปฏิบัติในการส่งเสริมให้อาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทำประกันคุณภาพอย่างมีความสุข

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยการนำข้อมูลเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์ความถี่และจัดกลุ่ม (Qualitative themes) และแปลความหมายโดยใช้หลักการให้เหตุผลเชิงตรรกะ (Logical reasoning)

2. ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงบรรยาย และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Second-order

Confirmatory Factor Analysis) ด้วยโปรแกรมลิสเรล เวอร์ชัน 8.80

สรุปผลการวิจัย

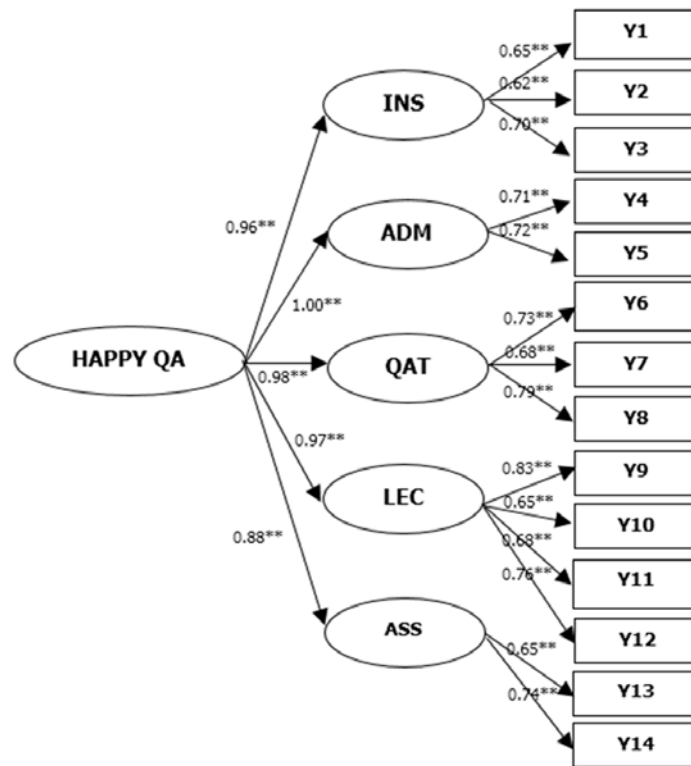
1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าข้อความที่บ่งชี้ความสุขในการทำประกันคุณภาพที่สังเคราะห์ได้มีจำนวน 135 ข้อความ จัดกลุ่มได้จำนวน 5 องค์ประกอบ รวม 14 ตัวบ่งชี้ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 องค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสุขในการทำประกันคุณภาพของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	จำนวนข้อความบ่งชี้
องค์ประกอบที่ 1 ด้านสถาบัน (Institution: INS)	1.1 การส่งเสริมและสนับสนุนจากสถาบัน (Y1)	12
	1.2 ความพร้อมของสถาบัน (Y2)	14
	1.3 คุณค่าที่สถาบันได้รับ (Y3)	28
องค์ประกอบที่ 2 ด้านผู้บริหาร (Administrator: ADM)	2.1 คุณลักษณะของผู้บริหาร (Y4)	14
	2.2 วิธีการบริหารงาน (Y5)	18
องค์ประกอบที่ 3 ด้านทีมงานประกันคุณภาพ (Quality Assurance Team: QAT)	3.1 ความรู้และทักษะ (Y6)	3
	3.2 ความเป็นกัลยาณมิตร (Y7)	4
	3.3 การสนับสนุนเครื่องมือที่ช่วยทำประกันคุณภาพ (Y8)	3
องค์ประกอบที่ 4 ด้านอาจารย์ (Lecturer: LEC)	4.1 โอกาสในการพัฒนาตนเอง (Y9)	6
	4.2 การยอมรับ (Y10)	10
	4.3 ความรู้สึกเชิงบวก (Y11)	11
	4.4 ความรู้ในการทำประกันคุณภาพ (Y12)	3
องค์ประกอบที่ 5 ด้านผู้ประเมิน (Assessor: ASS)	5.1 คุณลักษณะของผู้ประเมิน (Y13)	5
	5.2 กระบวนการประเมิน (Y14)	4
5 องค์ประกอบ	14 ตัวบ่งชี้	135 ข้อความบ่งชี้

2. โมเดลการวัดองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของความสุขในการทำประกันคุณภาพของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่า Chi-Square (χ^2) = 44.80, df = 33, p = 0.083, RMSEA = 0.027, GFI = 0.99, AGFI = 0.96 และมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบ (Factor loading) ตั้งแต่ 0.88 - 1.00 ส่วนตัวแปรสังเกตได้มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.62-0.79 และค่าความแปรผันร่วมกันของตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวซึ่งวัดได้จากค่า R² มีค่าตั้งแต่

0.55 - 0.96 จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า การทำประกันคุณภาพอย่างมีความสุข มาจากองค์ประกอบหรือสาเหตุที่สำคัญ 5 ประการ โดยเรียงตามลำดับความสำคัญจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ (1) คุณลักษณะของผู้บริหารและวิธีการบริหารงานคุณภาพ (ADM) (2) ความเป็นมืออาชีพของทีมงานประกันคุณภาพ (3) ความพร้อมของอาจารย์ (LEC) (4) ความพร้อมของสถาบัน (INS) และ (5) คุณลักษณะของผู้ประเมินและกระบวนการประเมิน (ASS)

* p < 0.05, ** p < 0.01

แผนภาพที่ 2 โมเดลการวัดองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองของความสุขในการทำประกันคุณภาพของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

3. การจัดทำแนวทางการทำประกันคุณภาพอย่างมีความสุข สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มาจากการสังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูลผลการวิจัย 2 ส่วน คือ (1) ข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับวิธีการสร้างความสุขในการทำประกันคุณภาพของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เสนอโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพ และอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย และ (2) ข้อมูลเชิงปริมาณเกี่ยวกับความสำคัญขององค์ประกอบและตัวบ่งชี้ความสุขในการทำประกันคุณภาพ ซึ่งมาจากการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดองค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สองโดยใช้โปรแกรมลิสเรล ซึ่งจากผลการสังเคราะห์และวิเคราะห์ผลการวิจัยทั้ง 2 ส่วน ทำให้ได้แนวทางการทำประกันคุณภาพอย่างมีความสุขสำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 5 แนวทาง และ 19 วิธีการปฏิบัติ ดังนี้

แนวทางที่ 1 ทำให้อาจารย์เข้าใจในคุณค่าที่สถาบันได้รับจากการประกันคุณภาพ และส่งเสริมให้สถาบันมีความพร้อมวิธีการปฏิบัติ 5 ข้อ ได้แก่ (1) ทำให้การประกันคุณภาพ

ภายในและภายนอกเป็นเรื่องเดียวกัน (2) บูรณาการงานประกันคุณภาพเข้ากับงานปกติ (3) ส่งเสริมให้อาจารย์ทำงานเป็นทีม (4) สร้างวัฒนธรรมคุณภาพ และ (5) กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาสถาบันร่วมกัน

แนวทางที่ 2 พัฒนาผู้บริหารและปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารงานคุณภาพ มีวิธีการปฏิบัติ 5 ข้อ ได้แก่ (1) มีความยืดหยุ่นในการบริหารงานประกันคุณภาพ (2) นำข้อมูลผลการประเมินคุณภาพไปใช้ประโยชน์ (3) พัฒนาผู้บริหารให้มีคุณลักษณะความเป็นผู้นำและทำประกันคุณภาพอย่างจริงจัง (4) ยกย่อง ให้กำลังใจ และให้รางวัลกับอาจารย์ที่มีผลการปฏิบัติงานดี และ (5) กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้เป็นระยะ

แนวทางที่ 3 พัฒนาทีมงานประกันคุณภาพให้ทำงานอย่างมืออาชีพ มีวิธีการปฏิบัติ 3 ข้อ ได้แก่ (1) เตรียมระบบสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ (2) พัฒนาทีมงานประกันคุณภาพให้มีความรู้และทักษะในการทำประกัน

คุณภาพ และ (3) ฝึกทีมงานประกันคุณภาพให้มีความเป็น
กัลยาณมิตรในการประสานงานและช่วยเหลืออาจารย์อย่างเต็มที่

แนวทางที่ 4 ทำให้อาจารย์เห็นโอกาสในการพัฒนา
ตนเอง เกิดความรู้สึกทางบวก และมีความรู้ความเชี่ยวชาญใน
การทำประกันคุณภาพ มีวิธีการปฏิบัติ 3 ข้อ ได้แก่ (1) พูดยให้
อาจารย์เกิดความรู้สึกเชิงบวกและมีทัศนคติที่ดีต่อการประกัน
คุณภาพ (2) อธิบายให้อาจารย์เห็นโอกาสในการพัฒนาตนเอง
และมอบหมายให้อาจารย์ทำงานที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดความศรัทธา
ในงานที่ทำ โดยใช้ตัวบ่งชี้ในการประเมินคุณภาพ และ (3) อบรม
และจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้อาจารย์เข้าใจในเกณฑ์การ
ประเมินคุณภาพ

แนวทางที่ 5 พัฒนาผู้ประเมินและปรับปรุงกระบวนการ
ประเมิน มีวิธีการปฏิบัติ 3 ข้อ ได้แก่ (1) อบรมให้อาจารย์
เขียนรายงานการประเมินที่ให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์กับ
สถาบัน (2) เลือกผู้ประเมินที่มีความเป็นกัลยาณมิตร และ
(3) ปรับลดตัวบ่งชี้และปรับเกณฑ์ประเมินให้เหมาะสมกับบริบท
ของสถาบัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ชี้ให้เห็นว่า
ความสุขในการทำประกันคุณภาพของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา
เอกชน มาจากสาเหตุที่สำคัญ 5 ด้าน คือ (1) คุณลักษณะของ
ผู้บริหารและวิธีการบริหารงานคุณภาพ (2) ความเป็นมืออาชีพ
ของทีมงานประกันคุณภาพ (3) ความพร้อมของอาจารย์
(4) ความพร้อมของสถาบัน และ (5) คุณลักษณะของผู้ประเมิน
และกระบวนการประเมิน ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2553-2557)
พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เน้นศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ "สิ่งที่สถาบันต้องทำ
หรือต้องมี" มากกว่าที่จะศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ "ความรู้สึกนึกคิด"
ของอาจารย์ ทำให้ที่ผ่านมา อาจารย์ต้องตกอยู่ในภาวะ "จำยอม"
ที่จะทำประกันคุณภาพ แต่การทำประกันคุณภาพที่ประสบความสำเร็จนั้น
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะต้องสร้างสมดุล
ระหว่าง (1) ความรู้สึกที่อยากทำ และ (2) สิ่งที่ต้องจำเป็นต้องทำ

การทำประกันคุณภาพของอาจารย์ เป็นหน้าที่และ
ความรับผิดชอบที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน
แต่ละแห่ง ควรส่งเสริมให้อาจารย์มี "ความสุข" กับการทำงาน
ประกันคุณภาพมากที่สุด การทำให้อาจารย์มีความรู้สึกเชิงบวก

ต่อการประกันคุณภาพ เป็นสาเหตุหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่ง สอดคล้อง
กับแนวคิดของ Diener (2000) ที่เห็นว่า สถาบันควรสร้าง
ความรู้สึกทางบวกในระยะยาว (Long-Term Positive Feeling)
ควบคู่ไปกับการสร้าง "วัฒนธรรมคุณภาพ" เพราะวัฒนธรรมให้
ความสำคัญกับการใช้หัวใจในการทำงานมากกว่าสมอง และถ้าใช้
สมองทำงานควบคู่ไปกับใจที่อยากจะทำ ก็ยิ่งจะทำให้ผล
การดำเนินงานประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้นไปอีก และอาจารย์
ก็มีความสุข เพราะได้ทำในสิ่งที่อยากทำจริงๆ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณได้ชี้ให้เห็นว่า
องค์ประกอบของความสุขในการทำประกันคุณภาพของอาจารย์สถาบัน
อุดมศึกษาเอกชน มีนัยสำคัญทุกองค์ประกอบ นั่นหมายความว่า
สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทุกแห่งจะต้องนำไปใช้เป็นแนวทางใน
การปฏิบัติต่อไป และจะต้องทำให้ครบทุกองค์ประกอบ โดยองค์ประกอบ
ที่สถาบันจะต้องให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก คือ การพัฒนา
ผู้บริหารและปรับเปลี่ยนวิธีการบริหารงานคุณภาพ โดยเฉพาะ
ผู้บริหารที่ดีจะต้องสามารถเป็นผู้นำในการทำประกันคุณภาพได้
และลงมือทำอย่างจริงจัง ตลอดจนการสร้างความมั่นใจแก่อาจารย์
ทุกคนว่า อาจารย์มีโอกาสในการพัฒนาตนเองจากการทำประกัน
คุณภาพ และได้รับการยอมรับจากคนในสถาบัน เมื่อเป็นเช่นนี้
ความสุขก็ย่อมที่จะเกิดขึ้นตามมา เพราะความสุขของคนในองค์กร
เกิดจากคนในองค์กรมีความพึงพอใจในงาน และมีสุขภาวะที่ดีใน
4 มิติ คือ กาย ใจ สังคม และจิตวิญญาณ (สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ: สสส., 2552) สอดคล้องกับ
ผลการวิจัยของศูนย์เครือข่ายวิชาการเพื่อสังเกตการณ์และความสุข
ชุมชน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2551) ที่พบว่า ความสุขของคนใน
องค์กร เกิดจากสภาพแวดล้อมในที่ทำงาน หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน
ความมั่นคง และความก้าวหน้า สุขภาพกาย สุขภาพใจ และการใช้
เวลางานกับชีวิตส่วนตัว

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ
ทำให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนได้แนวทางและแนวปฏิบัติที่เป็น
รูปธรรมในการทำประกันคุณภาพอย่างมีความสุข ดังนี้

แนวทางที่ 1 การทำให้อาจารย์เข้าใจในคุณค่าที่สถาบัน
ได้รับจากการประกันคุณภาพ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง
ตลอดจนการเตรียมสถาบันให้มีความพร้อม เช่น การมีระบบ
และกลไกการประกันคุณภาพที่ชัดเจน การบูรณาการและเชื่อมโยง
IQA กับ EQA การทำให้อาจารย์รู้สึกว่าการประกันคุณภาพไม่ใช่

การเพิ่มภาระ การทำงานเป็นทีม การสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ การกำหนดเป้าหมายร่วมกันในการพัฒนาสถาบัน เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทำให้อาจารย์ทุกคนในสถาบันมี "วัฒนธรรมคุณภาพ" ร่วมกัน โดยให้เข้าใจว่า วัฒนธรรมคุณภาพ คือ "วิถีชีวิต" และ "ภารกิจ" ของทุกคนในสถานศึกษาที่ต้องทำ ร่วมกัน (วิจิตร ศรีสอาน, 2558) เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุง คุณภาพของสถาบันในภาพรวม ตลอดจนการปรับปรุงนโยบาย ด้านคุณภาพ (Martin, 2009) การสร้างความโปร่งใสและสามารถ เปิดเผยต่อสาธารณชน และการส่งเสริมให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ่างๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการทำประกันคุณภาพภายใน (Cheung & Tsui, 2010)

แนวทางที่ 2 พัฒนาผู้บริหารและปรับเปลี่ยนวิธีการ บริหารงานคุณภาพ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล จะเห็นได้ว่า การทำประกันคุณภาพอย่างมีความสุขเริ่มจากคุณลักษณะของ ผู้บริหารและวิธีการบริหารงานคุณภาพ โดย "ภาวะผู้นำ หรือ Leadership" ของผู้บริหารเป็นปัจจัยของความสำเร็จ (Successful factor) ในการจัดการความรู้ด้านการประกันคุณภาพ และการนำ ผลการประเมินคุณภาพไปใช้ประโยชน์ (Chantarasombat, 2009; Rosa, Tavares & Amaral; 2006; Meade, Morgan, & Health, 1999) นอกจากนี้ ผู้บริหารควรใช้วงจร PDCA เป็นเครื่องมือ ในการบริหารงานคุณภาพอย่างจริงจัง เพราะนำไปสู่การปรับปรุง คุณภาพอย่างต่อเนื่อง (Continuous Quality Improvement) (Stenphenson, 2009; Al-Alawi, Al-Kaabi, Rashdan & Al-Khaleefa, 2009; Brown & Marshall, 2008)

แนวทางที่ 3 พัฒนาทีมงานประกันคุณภาพให้ทำงาน อย่างมืออาชีพ เพราะถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่มีผลทำให้ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวในการทำ ประกันคุณภาพ ตลอดจนการมีระบบสารสนเทศด้านการประกัน คุณภาพที่มีประสิทธิภาพ เพราะเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้สถาบัน อุดมศึกษาเอกชนทำประกันคุณภาพอย่างเป็นระบบ และมีข้อมูล ที่จะช่วยให้กระบวนการปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่องมีความรวดเร็ว ระบบสารสนเทศด้านการประกันคุณภาพที่ดีจะเป็นอีกปัจจัยหนึ่ง ที่ทำให้อาจารย์มีความสุข สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุบิน ยุระรัช (2552) ที่ระบุว่า การจัดให้มีฐานข้อมูลด้านการประกันคุณภาพ มาช่วยในการจัดเก็บข้อมูลประกอบผลการดำเนินงาน ตามบ่งชี้ จะเป็นเครื่องมือหรือกิจกรรมที่สำคัญที่นำไปสู่การปรับปรุงคุณภาพ

แนวทางที่ 4 ทำให้อาจารย์เห็นโอกาสในการพัฒนา ตนเอง เกิดความรู้สึกทางบวก และมีความรู้ความเชี่ยวชาญใน การทำประกันคุณภาพ การส่งเสริมให้อาจารย์มีลักษณะดังกล่าว ผู้บริหารและทีมงานที่ดูแลและรับผิดชอบงานประกันคุณภาพ จะต้องส่งเสริมให้อาจารย์เกิดความรู้สึกเชิงบวกต่อการประกัน คุณภาพ โดยการมอบหมายให้อาจารย์ทำงานตามตัวบ่งชี้ที่ เหมาะสมกับความสามารถ และความถนัดของตนเอง เพื่อให้เกิด การเห็นคุณค่าในตนเองและเกิดความศรัทธาในงานที่ทำ (กัลยารัตน์ อ่องคณา, 2549; อรุณวดี คุ่มสิริพิทักษ์, 2545) ตลอดจนการจัด อบรมเพื่อให้อาจารย์ได้ฝึกฝนและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้อาจารย์เข้าใจ ในเกณฑ์การประเมินคุณภาพ เพื่อนำไปสู่การสร้างบรรยากาศที่ดี ในการประเมินคุณภาพ (Warr, 2007; Manion; 2003; สุบิน ยุระรัช, 2552)

แนวทางที่ 5 พัฒนาผู้ประเมินและปรับปรุงกระบวนการ ประเมิน โดยการอบรมให้อาจารย์สามารถเขียนรายงาน การประเมินที่ให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์กับสถาบัน นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนอาจจะต้องพิจารณาเลือกผู้ประเมินที่มี ความเป็นกัลยาณมิตรสูง เพื่อช่วยให้อาจารย์เกิดแรงจูงใจ และมี กำลังใจที่จะพัฒนา ปรับเปลี่ยน และปรับปรุงไปสู่สิ่งที่ดีขึ้น สำหรับการปรับปรุงกระบวนการประเมินและการบริหารงานคุณภาพ ให้ดียิ่งขึ้นนั้น สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแต่ละแห่งอาจเลือกวิธีที่ เหมาะกับบริบทของตนเอง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 การส่งเสริมให้อาจารย์เกิดความสุขในการทำ ประกันคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สถาบัน อุดมศึกษาเอกชน ควรนำแนวทาง การทำประกันคุณภาพอย่างมีความสุขทุกข้อไปสู่ การปฏิบัติจริงในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้เกิดผลอย่างเป็น รูปธรรม

1.2 การนำแนวทางและวิธีการปฏิบัติต่างๆ ไปใช้ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทุกแห่งจะต้องทำให้ครบทุกองค์ประกอบ ที่เป็นสาเหตุของความสุขในการทำประกันคุณภาพ

1.3 สถาบันอุดมศึกษาที่ยังไม่ค่อยมีความพร้อม อาจเริ่มจากองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากที่สุดก่อน โดยเรียง ตามลำดับ คือ (1) การพัฒนาผู้บริหารและการปรับเปลี่ยน

วิธีการบริหารงานคุณภาพ (2) การสร้างความเป็นมืออาชีพให้กับทีมงาน ประกันคุณภาพ (3) การเตรียมอาจารย์ให้มีความพร้อมทั้งในด้านความรู้ลึก ความรู้ และทักษะในการทำประกันคุณภาพ (4) การเตรียมสถาบันให้มีความพร้อม ทั้งในเรื่องของระบบและกลไก และเครื่องมือต่างๆ ที่นำมาใช้เพื่อช่วยให้อาจารย์ทำประกันคุณภาพได้ง่ายขึ้น และ (5) การพัฒนาผู้ประเมินและการปรับปรุงกระบวนการประเมินให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

1.4 สถาบันอุดมศึกษาเอกชนควรทบทวนนโยบายด้านคุณภาพของตนเอง และปรับเปลี่ยนนโยบายและแผนงานด้านคุณภาพให้เหมาะสมกับอัตลักษณ์และเอกลักษณ์ของสถาบันที่อาจเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

1.5 การสร้างความร่วมมือและเครือข่ายด้านการปรับปรุงคุณภาพภายในสถาบันและภายนอกสถาบัน จะช่วยให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการทำงานประกันคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อความสุขของอาจารย์ในการทำประกันคุณภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเพิ่มเติมในหัวข้อเกี่ยวกับเทคนิคหรือวิธีการที่นำมาใช้ปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง (CQI) โดยเฉพาะมุ่งไปที่การนำผลประเมินคุณภาพภายในและภายนอกไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนา และปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

2.2 ควรศึกษาเพิ่มเติมในหัวข้อเกี่ยวกับผลของการเสริมสร้างวัฒนธรรมคุณภาพ ให้เป็นวิถีชีวิต และการกิจของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชน เพื่อความสุขในระยะยาว

2.3 ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวแปรอื่นๆ ที่อาจส่งผลหรือมีอิทธิพลทั้งทางตรง (Direct effect) และทางอ้อม (Indirect effect) ต่อความสุขในการทำประกันคุณภาพของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในลักษณะที่เป็นโมเดลสมการโครงสร้าง เพราะมีความเป็นไปได้ว่า ความสุขของอาจารย์อาจเกิดมาจากความซับซ้อนของตัวแปรที่เกี่ยวข้องต่างๆ ซึ่งตัวแปรบางตัวอาจส่งผลโดยตรง ในขณะที่ตัวแปรบางตัวก็อาจส่งผลทางอ้อม

2.4 ควรศึกษาในหัวข้อเกี่ยวกับการประเมินความสุขของอาจารย์ในการทำประกันคุณภาพ โดยให้ครอบคลุมสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง ไม่ว่าจะเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ในกำกับรัฐ เอกชน สถาบันที่สังกัดกระทรวงกลาโหม กระทรวงวัฒนธรรม และกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณที่ปรึกษา (ศ.ดร.วิจิตร ศรีสอาน) ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน และมหาวิทยาลัยศรีปทุมสำหรับทุนอุดหนุนการทำวิจัย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2553. **กฎกระทรวงว่าด้วย ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2552. **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (2 กรกฎาคม พ.ศ. 2552)**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2549. **ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานการอุดมศึกษา (7 สิงหาคม พ.ศ. 2549)**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กัลยารัตน์ อ่องคนา. 2549. "ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้คุณค่าในตนเอง สภาพแวดล้อมในงานกับความสุขในการทำงานของพยาบาลประจำการโรงพยาบาลเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คมศร วงษ์รักษา. 1 มิถุนายน 2556. รองผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). สัมภาษณ์.

นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542. **โมเดลลิสเรล: สถิติ วิเคราะห์สำหรับการวิจัย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิจิตร ศรีสอาน. 2558. "วัฒนธรรมการประกันคุณภาพ: คู่คิดหรือคู่แข่ง." **จดหมายข่าวธรรมมาภิบาล มหาวิทยาลัย**, 6 (1), 19-20.

- ศูนย์เครือข่ายวิชาการเพื่อสังเกตการณ์และวิจัย ความสุข
ชุมชน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ, 2551. **ประเมินความสุข
ของคนทำงาน (Happiness at Workplace): กรณีศึกษา
ประชาชนอายุ 18-60 ปีที่ ทำงานในสถานประกอบการ
และองค์กรธุรกิจในเขตกรุงเทพมหานคร.** กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). 2552.
**คู่มือการวัดความสุข ยุควิกฤตคิดสร้างสรรค์ จัดการ
แบบมีทางเลือก.** สืบค้นวันที่ 5 พฤษภาคม 2556 จาก
<http://www.thaihealth.or.th/node/11713>
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2555. **แผนพัฒนา
การศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-
2559).** กรุงเทพฯ: สกอ.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2550. **กรอบแผน
อุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-
2565) (30 กันยายน 2550).** กรุงเทพฯ: สกอ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา
(องค์การมหาชน). 2552. **สถานการณ์การประเมิน
คุณภาพภายนอกรอบสอง เสนอต่อคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา วันพุธที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552.**
กรุงเทพฯ: สมศ.
- สุบิน ยุระรัช. 2553ก. "การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ
ที่ดีในการใช้ผลประเมินคุณภาพภายในและภายนอก
ของสถาบันอุดมศึกษา." **วารสารสมาคมส่งเสริมการวิจัย,**
1(1): 63-71.
- สุบิน ยุระรัช. 2553ข. "การวิเคราะห์สาเหตุของการไม่ใช้ประโยชน์
และการนำผลประเมินคุณภาพไปใช้ประโยชน์อย่าง
คลาดเคลื่อนในสถาบันอุดมศึกษา." **รายงานสืบเนื่อง
การประชุมทางวิชาการและเสนอผลงานวิจัย
สร้างสรรค์: ศิลปการวิจัยครั้งที่ 3.** ระหว่างวันที่
28-29 มกราคม 2553 ณ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขต
พระราชวังสนามจันทร์, หน้า 363-369.
- สุบิน ยุระรัช. 2552. **รายงานการสังเคราะห์แนวปฏิบัติที่ดี
ของการทำประกันคุณภาพในสถาบันอุดมศึกษา.**
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม. (อัดสำเนา)
- อรุณวดี คุ่มสิริพิทักษ์. 2545. "การเสริมสร้างอำนาจในงานกับ
ความพึงพอใจในงาน ของพนักงานในโรงงาน
อุตสาหกรรม." **วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.**
- Al-Alawi, Y., Al-Kaabi, D., Rashdan, S. & Al-Khaleefa, L.
2009. "Quality assurance and continuous
improvement: a case study of the University of
Bahrain." **Quality in Higher Education,** 15 (1):
61-69.
- Bazargan, A. 2007. "Problems of Organising and Reporting
Internal and External Evaluation in Developing
Countries: The Case of Iran." **Quality in Higher
Education,** 13 (3): 207-214.
- Bernhard, A. 2010. "Two European responses to
assure quality in higher education." **Problems of
Education in the 21st Century,** 20: 36-43.
- Brown, J. F. & Marshall, B. L. 2008. "Continuous
quality improvement: an effective strategy
for improvement of program outcomes in a
higher education setting." **Quality Improvement,**
29 (4): 205-211.
- Chantarasombat, C. 2009. "Model a Knowledge
Management for Educational Quality Assurance
in Faculty of Education, Mahasarakham
University in Thailand." **European Journal of Social
Sciences,** 11 (3): 428-440.
- Cheung, P. & Tsui, C. 2010. "Quality assurance for all."
Quality in Higher Education, 16 (2): 169-171.
- Creswell, J. W. 2005. **Educational Research: Planning,
Conducting, and Evaluating Quantitative and
Qualitative Research.** 2nd ed. Upper Saddle
River, New Jersey: Pearson Education.
- Creswell, J.W., & Plano Clark, V.L. 2007. **Designing and
conducting mixed methods research.** Thousand
Oaks: Sage.

- Diener E. 2000. Subjective Well-Being: The Science of Happiness and a Proposal for a National Index. **American Psychologist**. 55 (1): 34-43.
- Hair, J.F., Anderson, R.E., Tatham, R.L., & Black, W. C. 1998. **Multivariate data analysis** (5th edition). Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
- Jöreskog, K.G. & Sörbom, D. 1993. **LISREL 8: User's Reference Guide**. Chicago: Scientific Software International.
- Manion, J. 2003. Joy at Work: As Experienced, As Expressed. Doctor of Philosophy in Human and Organizational Systems. University of Michigan.
- Martin, M. 2009. "On the Relationship of External Quality Assurance and Equity: Can the Converge on National Policy Agendas?." **Quality in Higher Education**, 15 (3): 251-262.
- Meade, P., Morgan, M. & Health, H. 1999. "Equipping leaders to capitalise on the outcomes of quality assessment in higher education." **Assessment & Evaluation in Higher Education**, 24 (2): 147-156.
- Rego, A. & Cunha. 2008. Workplace spirituality and organizational commitment: An empirical study. **Journal of Organizational Change Management**, 21 (1): 53-75.
- Rosa, M.J., Tavares, D. & Amaral, A. 2006. "Institutional Consequences of Quality Assessment." **Quality in Higher Education**, 12 (2): 145-159.
- Stenphenson, P. 2009. The Evidence for Continuous Quality Improvement: A Literature Review. The Royal Australian College of General Practitioners (Prepared for the QA & CPD Sub-Committee).
- Stevens, J. 1996. **Applied multivariate statistics for the social sciences**. 3rd ed. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associate Publisher.
- Warr, P. 2007. **Work, Happiness, and Unhappiness**. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates.

>> ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุบิน ยุระรัช

จบการศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาการวัดและประเมินผล การศึกษา) ในโครงการปริญญาเอกกัญจนวิเศษ จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และระดับปริญญาตรี หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับ 1 เหรียญทอง) ในโครงการคุรุทายาท จากจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนางานวิจัย และอาจารย์ประจำ วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม และผู้ประเมินคุณภาพภายในและภายนอก ระดับอุดมศึกษา สาขาวิชาที่เชี่ยวชาญ คือ วิจัยการศึกษา การวัดและประเมิน สถิติวิจัย และการประกันคุณภาพการศึกษา